

Personu atzišana par sabiedrībai bīstamu: problemātika un tiesiskie aspekti

Vita Zukule

Rīgas Stradiņa universitāte, doktora studiju programma "Juridiskās zinātnes", Latvija

Ievads. Likuma "Par policiju" 11. panta trešā daļa paredz policijas darbinieka papildu pienākumu – savas kompetences ietvaros palīdzēt ārstniecības iestādēm, ārstniecības personām – to personu piespiedu atvešanā apsekošanai vai ārstēšanai, kuras ir sociāli bīstami psihiski slimas. Savukārt iekšējais normatīvais regulējums nosaka, ka Valsts policijas individuālās prevencijas uzskaitē tiek ņemtas psihiski slimas, sabiedrībai bīstamas personas un personas ar garīgās veselības traucējumiem. Šobrīd normatīvais regulējums Latvijā nenosaka definējumu jēdzienam "sabiedriski bīstams". Ja persona par nepieskaitāmu vai ierobežoti pieskaitāmu tiek atzīta kriminālprocesā, viņai tiek piemērots medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis. Medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis ir vērsts uz personas ārstēšanu, bet tā piemērošana neizslēdz iespēju, ka persona atkārtoti izdarīs noziedzīgus nodarījumus. Ja persona tiek ņemta uzskaitē medicīnas iestādē, jo tā saskaņā ar tiesas lēmumu atzīta par nepieskaitāmu vai ierobežoti pieskaitāmu, un tai piemērots drošības līdzeklis, Valsts policijai kā tiesību aizsardzības iestādei, kuras uzdevums ir novērst likumpārkāpumus, ne vienmēr ir zināma informācija par šādu personu.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Analizēt kritērijus, pamatojoties uz kuriem persona tiek atzīta par sabiedrībai bīstamu, kas dod pamatu šo personu ņem individuālās prevencijas uzskaitē. Tiks izmantota ārvalstu un Latvijas zinātniskā literatūra un normatīvo aktu bāze. Publikācijā tiks izmantota analīzes un salīdzinošā metode.

Secinājumi. Definēt jēdziena "sabiedriski bīstams" saturu.

Precizēt personu loku, ar kurām Valsts policijai savas kompetences ietvaros būtu jāveic individuālā prevencija.

Izstrādāt Valsts policijas un medicīnas iestāžu kompetencē esošo personu, kurām konstatēti psihiski traucējumi vai garīgās veselības traucējumi, starpinstitucionālās sadarbības modeli.